

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, csütörtök, 1908. június 18.

126. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet.
Szerkesztőség és fiók-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susák Uskocika ulica 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy órára 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Fiume s az új végrehajtási törvény.

Nem hiszünk, hogy az ország valamelyik részében oly közöny kísérné a végrehajtási törvény novellájának a törvényhozás elé való jutását, mint Fiumében. Csudálatos körülmény. Mert a novella éppen Fiumét érdekelheti legjobban.

Bent az országban még csak meg voltak valahogy a régi törvény, ámbar az is, már tudniillik az 1881 évi LX. t.-c. gazdasági életünk egyik legnagyobb mizériája volt. Fiume kivétel volt ebben is és itt szabad volt a vásár mindenkinek a bőrére. Az embert ma is lefoghatják az utcán és se szó, se beszéd, a törvény szent nevében megmotozhatják. Fiumében ma is jaj a magántisztviselőnek. Fizetését az utolsó garasig lefoglalhatja a hitelezője. Hogy azután mi lesz a családdal, a megélhetéssel, azzal az ócska fiumei törvénykezés eddig nem törődött.

Embortelenség, a nyuzás legalálalóbb eszköze volt az eddigi törvény. Polonyi Géza volt igazságügyi miniszter vette észre először, hogy Fiumében milyen lehetetlen állapotok vannak a törvénykezés terén s hozzá látott a reformokhoz.

A jóakarát megvolt benne, de még mielőtt terveit végrehajthatta volna, ismert botrányai miatt távoznia kellett a miniszterri székéből. Szerencsére kiváló utója került a „nemzeti kormány” tagjai közé. Ezt bizonyítja legalább minden ténykedése. S úgy látszik, hogy Günther miniszter nemcsak a tervezeteskembere, mert a büntető novella letárgyalása után ime benyújtotta a végrehajtási törvény novelláját, amelyet Fiumében is életbe fognak léptetni. Nem Fiumében is: *elsősorban Fiumében*. Így szólnak információink.

Néhány nap és a végrehajtási törvény novelláját letárgyalja a törvényhozás. Az új törvény kedvező helyzetet fog teremteni s mint már mondtuk, Fiuméra nézve bir különös fontossággal.

Régi bajokat szüntet meg s véget vet annak az állapotnak, hogy bárkit is derűreborura kenyerétől megfoszsanak. Az adós vagyoni existenciájának biztosítása végett a javaslat az életszükségletek közé tartozó és a kereset folytatásához szükséges tárgyakat a lehető legtágabb mértékben vonja ki a végrehajtás alól.

Ezenkívül a végrehajtást szenvedők egyes kategóriáiról külön is gondoskodik. A köz- és magánalkalmazottak és hozzátartozók járandóságainak lefoglalásánál a foglalásmentes összegeket 1600 koronáról 2000 koronára, illetve 1000 koronáról 1600 koronára emeli fel; a kisiparosoknál a munkaszereken kívül a végrehajtás alól mentes anyagkészlet értékét 100 koronáról 150 koronára emeli és egyáltalában kivonja a végrehajtás alól a közérdekű egészségügyiintézményeket: gyógyszertárak, kórházak és gyógyintézetek felszerelését.

Fiumében, mint már konstatáltuk, még ennél jelentéktelen rendelkezés sem létezett eddig s annál inkább is örömmel kell regisztrálnunk az igazságügyi miniszternek ezt a reformját. Fiumében nyomban a szentesítés után léptetik életbe az új végrehajtási törvényt.

Mint értesülünk, a magántisztviselők egyesülete ellenkező esetben küldöttséget mentstene az igazságügyi miniszterhez, hogy megsürgesse a törvénynek Fiumében való életbeléptetését. De azt hisszük, erre nem kerül a sor, mert a miniszter tudomásunk szerint Fiumében akarja kipróbálni az új törvény hatását.

A fiumei törvénykezési bajok közül ezzel az egyik megoldást nyert. Ezután következnek a többiek, amelyek nagy horderejűknél fogva nagy megfontolást de — sürgősséget is igényelnek.

Egy fiumei ügyvéd írja nekünk ez alkalomból az alábbi sorokat:

Az új törvény életbeléptetése új helyzetet fog teremteni Fiumében. Megszűnik az a régi anomália, hogy a fizetni nem tudó adóssal szemben a legszigorubb szabályokat alkalmazták s véget vet annak az állapotnak, hogy az adós összes vagyonával, sőt személyével felelt hitelezőjének a tartozásért. A végrehajtási fogságot ugyan az 1870 évi augusztus hó 29-én szentesített (horvát) VIII. törvénycikk megszüntette, de fennmaradt továbbra is az időleges személyi fogság. Az újabb gyakorlatban nem fordult elő a biztosításnak ez a neme, de nehéz is lett volna végrehajtani, mert az adósok fogháza ma már nem létezik. De ha a hitelező a kényszerítő eszközök ezen módjához is folyamodik, még mielőtt adósa egyéb vagyonát venné foglalás alá, megkísérheti a személyes foglalást. Hiszen a mai napig gyakran fordult elő Fiumében a végrehajtásnak az a neme, amikor a bírósági küldöttség a végrehajtást szenvedőtől az utcán, a boltban vagy a lakásán a magával hordott értékes tárgyakat vagy zsebpénzt a karhatalom igénybevételével elveszi. A végrehajtási eljárás nem kiméli az iparos, a kézműves szerszámaikat, gépeit, az orvosi műszereket, a magántisztviselő fizetését, szóval kevés kivétellel minden értékesíthető dolgot vagy jogot végrehajthatónak nyilvánít.

Az új törvényvel mindez megszűnik s a kegyetlen végrehajtási törvénykezés helyébe humánus, nem kenyérfosztó bíraskodás lép. S remélhetőleg két-három hónapon belül.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján sziveskedjenek nekünk bejelenteni.

Tengerparti séták.

A *poliz ember*. A természetünkben rejő bizalom következtében soha sem tartunk tőle, csak amikor bele rántott a hínárba. Minden ember életének legrosszabb napjai közé tartozik az a bizonyos nap, amikor megtudja, hogy fizetnie kell a mások adósságát.

Ennek pedig többféle oka van. Először azt érzi az ember, hogy rászédtek, s ez csaknem a legmegalázóbb érzés. Azután, hogy elmélyed kissé a dologba, a csalódás keserűségét érzi, ami élete fogytáig tartó nyomot hagy az ember lelkében. Végül a rája szakadt anyagi teher súlyát is érzi, érzi a saját terheinél sokkal keményebben és fájdalmasabban. Azután következik a fizetés.

Gyakran esztendőig elhuzódik, esetleg újabb teherrel növekedik is hasonló módon, s míg a rászédett kezes megalázóan függő anyagi helyzetben vergődik, vagy családjával együtt nyomoruságot szenved és örökös gondban és aggodalomban áll, az igazi adós vidáman futyörész s újabb áldozatra les. Hány ifjunak a pályája szakadt ketté ilyen okból, hány családapát taszított a megőrülés sötétjébe, s hány aszonymnak az életét borította örökös szomorúságba az a gondtalanul élő ur, aki minden adósságát mással fizetetti!

És milyen sokan vannak ezek az urak! Ha a számukat megtudnánk, elámulnánk rajta és megdöbbenénk. S nem azok között találjuk őket, akiket a szükség kerget, hogy bármilyen módon pénzt szerezzenek, nem, akinek igen nagy szüksége van rá, az nem talál könnyen jótállót, hanem megtaláljuk őket a bevalott és rendes foglalkozású urak között minden életpályán, kivéve a katonai pályát.

És jó is, hogy van egy testület mely nem tűri meg magában ezeket a veszedelmes parazitákat, mert legalább láthatjuk, milyen módon lehet őket ártalmatlanná tenni. A katonatisztet, ha megtudják, hogy tisztességtelen adóssága van, elbocsájtják a szolgálatból. Nem lehetne ugyanezt a polgári szolgálatban levő parazitával is megtenni? S a ki a független pályán van, nem zárhatná ki magából a társasága?

Bármilyen fontos közérdek, hogy minél több embernek legyen rendes hivatala, s hogy mindenkinek az existenciája lehetőleg szilárd legyen, mégis kívánatosnak kell mondanunk azt a szigorúságot, amely kiveti a maguk munkájából élők közül az élősködőt; s bármennyire tudjuk is, hogy a társaságból származott ember az egész társadalomnak ellenségévé szegődik, mégis kívánunk kell azoknak bojkottálását, akik másokat előre megfontoltan, lelkiismeretlenségből és léhaságból anyagi romlásba taszítanak.

Ne éljen urasan az, aki miatt más szűkölködik, ne legyen nyugalma annak, aki miatt más örökös gondban él, a társadalom ne legyen könyörtelen az olyan bűnösrel szemben, aki könyörtelenül bajba juttatott ártatlan embert vagy családot, hanem szenvedjen és bünhődjék érdeme szerint, akik miatt asszonyok és gyermekek is szenvednek és szűkölködnek.

Velencei levél.

Velence, jun. 15.

A velencei Fenice a kis Phoenix-societas, amely évtizedek óta nagy áldozattal tartja fenn a világhíru Fenice színházat, ezentul bármilyen színházi célra hajlandó bérbeadni. A Fenice főbaja mindig az volt, hogy staggioneját az idegenforgalom szempontjából alkal-

matlan időben tartották; ilyen nagy színházat pedig Venezia maga télen nem bír eltartani. Gyökeresen segítene a bajon, ha mint tervezik olasz Bayreuth lenne belőle. S e részben a Fenicének dicsőséges multja is van.

Itt tartották Rossini Tankréd, Semeramis, Sigmondo, Verdi Traviata, Ernani, Rigoletto, Boccanegra és Attila című operáinak premiérjét. A Traviata meg is bukott benne dicsőségesen, s az Attilát sem ismerik meg odahaza Magyarországon sem.

A színház kívülről nem mutat sokat, az előcsarnoka sem jelentős néhány oszlopával, de az előbbi két komponistának hatalmas és szép mellszobra van ott. A Fenicse színházat 1792-ben a köztársaság utolsó éveiben Selva építette, 1936-ban teljesen leégett, de eredeti alakjában építették újra. A belseje rendkívül díszes, hat sor páholynak látszik, mert a karzat és erkélyek is ilyen alakra épültek. XVIII. század zenéjének történetében tehát nincsen olyan jelentősége, mint a következőkben:

Az ideai staggioneja is szokás szerint olyan előkelő volt, előadásai olyan pompások és kifogástalanok, hogy a legelső operaházakkal fölvehette a versenyt. Tíz modern opera volt műsoron, egy-két régit, mint Thomas „Hamlet”-jét nem számítva. Massent „Thais”-a aratott különösen nagy sikert. Az ötödik kép előtti gyönyörű intermezzónak megismétlése kedvéért mindenkor vita támadt az olcsóbb és drágább helyek között (a legolcsóbb földszinti ülőhely 8 korona), mindig az előbbieket győznek lármás jelenetek között, míg a milánói Scálában már a színlap szigorúan megmondja, hogy ismételni nem szabad. S ez tulajdonképpen a régi osztrák kormányának tilalmán alapszik, amikor így akarták elejét venni a politikai tüntetéseknek. A feminizmus dicsőségére öt hegedülő hölgy is ül a Fenice zenekarában, estélyi öltözetben.

Goldoni emlékei. 1907-ben ünnepelte Venecia s vele Olaszország Goldoni Károly születésének kétszázados fordulóját. Maradandó emléke ennek az ünnepnek az a négy szoba, amelyet a városi muzeumban, a régi *Fondaco dei Tureki* teljesen renovált gyönyörű palotájában rendeztek be nagy comme dis grafo emlékére. A XVIII. század derekának rokokó divatját képviseli a fényesen berendezett négy szoba, amelynek butorai, órái, tükröi stb. közül bizony édes-keves volt a szegény poeta tulajdona.

Egész életében nem értett a pénzszerzés művészetéhez, s királyi nyugdíját elvesztve a forradalmi Párisban csaknem éhen halt 1797-ben. A berendezés tehát doge-ivadékok palotáiból került a Museo Civikóba. A szoba felét Longhi, Guardi, Canaletto és mások egykoru zsáner-képei díszítik. Viaszfigurák ábrázolnak akkori hölgyeket, zerbínottákat, azaz aranyifjakat, öreg urakat. Nagyon előkelő hölgy egykorú üveges hordszéken ül és sárgaselyembe öltöztetett rokokó-inasok viszik, ott nagy családok gondolatát is látjuk: barna frakk az egyenruhája, míg a portas ugyanilyen fekete-sárga ruhában pompázik. A viaszhölgy annyira korhű, hogy akár az európaszerte ismert Tron Caterina, vagy a hírhedt Tron Cecilia dogareszszakát is ábrázolhatná. Legérdekesebb az utolsó szoba, amelyben Goldoni keresztlevelének és halotti irásának másolata, műveinek első teljes és minden többi kiadása, számos levele (az irsa rendkívül tiszta és jól olvasható), valamint a hozzáintézett levelek, egész csomó arckép és meliszozor van összegyűjtve. Goldoni képei és szobrai annyira különböznek egymástól, hogy egy ember arcának alig hinnék őket.

UJDONSÁGOK.

Lapunk legközelebbi száma **Ur napja** holnapi ünnepe miatt pénteken délután a rendes időben jelenik meg.

— **Barač igazgató kiténtetése.** Mint a hivatalos lap jelenti, a király *Barač* Milutint, a kőolajfinomítógyár részvényársaság fiumei gyártelepének műszaki igazgatóját királyi tanácsossá nevezte ki.

Ezen magas kiténtetésben ezuttal oly férfi részesült, ki, mint kevesen, saját kiválóságának ereje, kitartása, vasszorgalma és hivatása iránt való ritka odaadása folytán vívott ki magának sikert és elismerést az életben.

Teljesen hivatásának élve, külső kiténtet-

tések után sohasem törekedett, hanem társulata elismerésében, mely minden alkalommal a legfényesebb módon nyilvánult meg, kereste és találta fáadozása jutalmát. Azonban buzgó és érdeműs tevékenysége más irányadó körök figyelmét sem kerülhette ki és a jelenlegi, huszonöt éves szolgálati jubileuma alkalmából nyert magas kiténtetés mintegy szentesítése azon korlátlan elismerésnek, melyben társulata és a szakkörök részéről mindinkább fokozódó mértékben részesül.

— **Mascagni Fiumében.** Pietro Mascagni, a világhírű olasz zeneszerző, mint értesülünk, hétfőn Fiuméba érkezik s a fiumei hangverseny egyesület meghívására egy hangversenyt fog dirigálni. A hangverseny napját még nem állapították meg. Valószínűleg a jövő hét kedd vagy szerdai estéjén fogják megtartani Mascagninak ez lesz az első fiumei látogatása. Az operaszézen idejében szó volt arról, hogy a kiváló zeneszerző ellátogat hozzánk, de a látogatás elmaradt. Most annál örvedetesebb, hogy a hangverseny vezetőségének sikerült Mascagnit a fiumei látogatásra rábírn.

— **Kadétek fölavatása.** Holnap délelőtt 9 órakor avatják fel a „Kaiserin Elisabeth”, hadihajón a tengerészeti akadémia 27 végzett növendékét. Az ünnepi aktusra több vendéget is meghívtak. A Jellacsics-ezred tisztikara is részt vesz az ünnepségen. A végzett tengerészek 8 és fél órakor mennek a hajóra, amely ez alkalommal az Adamich-molónál fog horgonyozni. Az intézetben ezután misét tartanak.

— **Hadihajók kikötőnkben.** A „Kaiserin Elisabeth” és „Zara” hadihajók ma kikötőnkbe érkeztek. Ezeket a hajókon indulnak tanulmányutra a haditengerészeti akadémia növendékei. A tanulmányut 21-én kezdődik. A második és harmadik évfolyam növendékeit a „Kaiserin Elisabeth”-re helyezik el. A hadihajó felkeresi Szmirnát, a Joni szigeteket s ezután a gyakorlatozó nyári hajórajhoz csatlakozik. A „Zara” az intézet első éves növendékeit vízi magával s az Adria-tenger közeli partjait fogja fölkeresni. Az „Elisabeth” hadihajón holnap avatják föl a végzett növendékeket.

— **Hadihajóink utja.** Távirati értesítés szerint a Leopard hadihajó e hó 14-én két napi tartózkodásra Kagassimába érkezett. A hajón minden rendben van.

Az I. Ferenc József csatahajó Chefooba érkezett, ahol körülbelül három héttig fog tartózkodni.

— **Hajók kémény nélkül.** A St.-Vincent sorhajónak szeptemberben leendő tengerre bocsátása után új Dreadnought-tipusú hajót még nagyobb felszereléssel és tonnatartalommal fognak tengerre bocsátani. Az új hajó gázerejű gépekkel lesz ellátva, úgy hogy minden füstfejlesztés lehetetlen lesz és ezért kéményre egyáltalában nem lesz szüksége.

— **Az atlanti-tengeri augol hadiflotta hiányai.** A londoni Daily Express szenzációs leleplezést közöl a büszke angol hadiflotta dekadenciájáról. E lap híradása szerint az atlanti tengeri angol hajóraj tulajdonképpen csak papíron van meg, mert a hat páncélos hajó közül, amely ezt a flottát alkotná, csupán egyetlen van harcrakés en; négy cirkálóhajó közül csak három van olyan állapotban, hogy vízre lehet bocsátani. Ezenkívül két cirkálóhajó a portsmouthi hajógyárban vár javításra, több páncélos és cirkáló pedig különböző javítóműhelyekben vesztegel. Az atlanti-tengeri hadiflotta tulajdonképpen a La Manche-csatorna és a Földközi-tenger hajórajának erősítésére van szánva, segítsége nélkül a csatornabeli hajóraj mögötte marad az északi-tengeri német hajórajnak. „A mi tengeri hatalmunk túlsúlya tehát — írja az említett ujság — egy lehető ellenséggel szemben szemben csupán az atlanti tengeri flottától van függővé téve, melynek hat páncélos hajója közül csak egy van harcképes állapotban. Ez pedig annyival is inkább türethetetlen, botrányos állapot, mert a tengerészeti hivatal utasítása szerint egy hajórajból egyszerre csak egy hajót szabad javításba venni.”

— **Nagy foszfát szállítmány.** Tegnap érkezett kikötőnkbe a „White Jacket” angol gőzös, amely 3300 tonna foszfátot hozott Norfolkból.

— **Ragadós betegségek.** A városi közegészségügyi hivatalnál e hó 8-tól 14-éig a következő betegségeket jelentették be: bárányhimlő 3, tifusz 1, vérerdaganat 1, vörheny 2. Ezenkívül 6 tifuszbetegét Szusákról szállítottak a városi kórházba.

Uj fogműterem.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a De la Ville szálló II. emeletén a mai kornak teljesen megfelelő

fogműtermet nyitottam.

Műtermemben csakis elsőrangú munkát végzek. Készítek kaucsuk- és aranyhidakat a legerősebb kivitelben és a legújabb módszer szerint.

Mérsékelt árak!

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

PÁLMAI ISTVAN fogtechnikus.

Marse L. Fiume

Via Governo (Corso).

Ujjonnan érkezett szalma- és nemezkalapok a legelső bel- és külföldi gyárakból. Gyermekek-különlegességek. Panama-kalapok.

CIGALE

tengeri fürdő

Lussinpiccolo mellett. — 200 kabin.

Halál a poloskákra!!!

DESODEROL

az egyetlen radikális szer poloskák és más fergek ellen. Ragadós betegségek ellen fertőtleníti. Elárúsító

Graf A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literje K 1.50 házhoz szállítva.

Lakasok fertőtlenítése elvállaltatik.

Tavaszi csapolás!

Szt. Jstván védjegyű

Dupla-Malátasör

Az összes duplamalátasörök ösforrása

Naponta friss csapolása

a „Magyar Vendéglő-ben (Riva Szápáry) a

De La Ville szálló éttermében,

Cantrida fürdő

nagy vendéglőjében, a

Gambrinus Buffet-ben (Via del Lido) és a

Grünfeld-félevendéglőben a vasuti állomással szemben.

— **Elhalasztott kirándulás.** Az állami tisztviselők egyesületének holnapra tervezett vegliai kirándulását vasárnap e hó 21-én tartják meg. A hajó d. u. két órakor indul a kirándulókkal Vegliába. Jegyeket a dohánygyárban és a kiránduló hajón lehet váltani.

Kirándulások a tengeren. A magyar-horvát tengeri gőzhajózási társaság f. hó 18-án esütörtökön (kedvező idő esetén) a következő tengeri kirándulásokat fogja rendezni:

Cirkvenicába és Noviba a „Sirály” termes gőzessel d. u. 2:30 órakor; visszajövet indulás Noviból d. u. 7:15 órakor és Cirkvenicából d. u. 7:45 órakor. Menetár oda és vissza személyenként 1.50 korona.

Abbaziába és Lovranába, felváltva a „Stefánia”, „Lovrana” és „Szamos” termes-gőzöskével d. e. 7 órakor Abbaziáig, azután d. e. 8, 9, 10, és 11 órakor Lovranáig, déli 12-kor Abbaziába és Voloscáig; délután 2, 3, 4, 5 és 6-kor Lovranáig, utolsó indulás Lovranából Fiuméba este 7:25 órakor és Abbaziából Fiuméba este 8 órakor. A Fiuméből d. e. 8 órakor és 11 órakor, azután a délután 3 és 6-kor induló hajók ikában is megállnak. Menetár oda- és vissza lka és Lovranába személyenként 1.80 és Abbaziába 1.20 korona.

Portoré- és Buccariba az „Abbazia” gőzessel d. u. 2:30 órakor, menet esetleg jövet is Urinj érintésével; visszajövet Buccariból este 7 órakor. Menetár oda és vissza személyenként 80 fillér.

Ikába és Lovranába a „Sava” gőzessel délután 2.30 órakor órakor, érintve menetben Voloscát és Abbaziát. Vissza indulás Ikából 6:30 órakor este érintve utjában Abbaziát is. Menetár oda- és vissza, személyenként 80 fillér.

Fiuméből Abbaziába az „Istriano” gőzessel omnibus vonal. Indulás Fiuméből d. e. 9:30 és 11:30 órakor, továbbá d. u. 2:30 és 4:30 órakor és 6.30-kor.

Abbaziából Fiuméba az „Istriano” gőzessel d. e. 10.30 órakor, továbbá 12:30, 3:15 és 5:30 és 7:30 órakor délután. Menetár személyenként 20 fillér. Jegyek a hajón kaphatók.

— **Az utolsó hajójárat.** A Magyar-horvát hajóstársaság közli, hogy az utolsó hajó Abbaziából nem mint tervezve volt, este 10 órakor, hanem **10 óra 30 perckor indul.**

A kivándorlás Fiumén át megszűnik.

Két kivándorlási törvény. — Mindkettő a fiumei vonal kárára. — Vége a szabad költözködésnek.

A kivándorlási törvény előkészítő bizottsága, hosszas huza vona uton végre befejezte az új kivándorlási törvény tervezetét. Reakcionáriusabb törvénytervezet 1848 óta még nem fektült a magyar törvényhozás előtt. A modern állameszme határozott ellenségeitül tűnnek fel a tervezet előkészítői, akik visszaállítják a röghöz kötöttséget, megfosztják a polgárokat a szabad költözködés jogától és arra kényszerítik, a nyomorgó népet, hogy tömegesen szökjenek el abból a hazából, amely itt akarja őket tartani, de kenyeret nem tud nyújtani.

Az új kivándorlási törvénytervezet szerint kiskorú egyáltalában nem hagyhatja el az országot, nem hagyhatja el a családfenntartó sem. Aki katonakötelezettségének a sorszolgálatban eleget tett, az is csak a honvédelmi és belügyminiszterek közös jóváhagyásával és 200 korona deponálása mellett hagyhatja el az országot.

E szigorú pontjait az új magyar kivándorlási törvénynek fényesen kiegészítik az új amerikai bevándorlási törvény egyes tételai. Az Egyesült-Államok szenátusa már elkészült az új Immigration Lawval, amely nagyban ugyanaz, mint az 1902. évi törvény, csupán a dél-európai kivándorlókkal szemben intézkedik radikálisabban. Az új törvény legérdekesebb pontja a következő:

„A special radical examination has to take place by the Italian, Hungarian, Sloven, Croat, and all South European Aliens.”

Magyarul:

(Különös radikális vizsgálat alkalmazandó az olasz, a magyar, a tót, a horvát és az összes dél-európai bevándorlókkal szemben.)

E törvényszakasz úgy értendő, hogy 35—40 éven felüli magyar kivándorlóktól a

bevándorlási hatóság megvonja a partraszállási engedélyt és minden magasabb fórum mellőzésével „deportáltatja”, visszaszállíttatja.

Az új törvény e szakaszát úgy magyarázzák, hogy a dél-európai bevándorlók, különösen az olasz és magyar „Undesirable alien” nem kívánatos bevándorló.

Összegezve a magyar kivándorlási törvényvel, arra a szomorú tapasztalatra jutunk, hogy a magyar ember előtt az amerikai kivándorlás egyszer s mindenkorra el van zárva.

Fiumén keresztüli kivándorlásnak az új törvény egyszer és mindenkorra végét vet.

Tudvalevőleg az utleveleket csak Fiumében vizsgálja a hatóság, a többi idegen hajózási társaság vonalain magyar utlevélre egyáltalán szükség nincs. A magyar kivándorlónak tehát csak a magyar határon kell átszöknie, hogy teljes biztonságban utazhasson tovább.

A Cunard Linet érinti legsúlyosabban az új tervezet. A tíz évre kötött szerződést, amely csak 1913-ban jár le, a társaság ilyen körülmények között nem lesz képes betartani.

Igaz ugyan, hogy ez a magyar kivándorlónak csak előnyére lehet, a társaság azonban kártérítési pert indíthat a kormány ellen, mivel a szerződéskötés alkalmával a kivándorlást elzáró intézkedésről nem volt itt szó.

IDEGENFORGALOM.

A lakosság nevelése az idegenforgalomra.

Az idegenforgalom emelésére irányuló fáradozásokat lényegesen elősegítheti a lakosság nevelése és felvilágosítása az idegenforgalom ügyében. A közönségnek éreznie kell azt, mily fontos forrása a népjólétnek az idegenforgalom és egész erejével törekednie kell azon, hogy az idegeneknek, kik vidékünket látogatják, az ittartózkodást minél kellemesebbé tegye.

Ehhez mindenképp elő kell készíteni, hogy a lakosság egyértelműen igyekezzék az idegeneknek becsülését kimutatni, hogy barátságosan és szeretettel méltóan érintkezzenek velük s hogy minden tekintetben azon legyen, hogy városát s házáat úgy mutassa be, szállást, ételmezt s kényelmi berendezéseket oly módon létesítsen, mint ahogy egy háziur házáat kedves vendégei fogadására készíti elő. Emellett azonban egyáltalában nem szükséges, hogy a lakosság jellegzetes sajátosságaiból bármit is feláldozzon. Ellenkezőleg, őrizze meg azt, ami egyéni benne: viseletek, szokások, a nép nyelve, dalai stb., mert épp ezek a népies sajátosságok vonzzák az idegent. Csak a közlekedés, lakás, ellátás és kényelem terén kell olyan berendezéseket létesíteni, melyek a kultúra legmagasabb fokán álló népek igényeinek is megfelelnek.

A lakosság felvilágosítását az idegenforgalom fontossága felől feltétlenül már az iskolában kell megkezdeni. Már a gyermeket ki kell tanítani arra, hogy az idegeneket becsülje és tisztelni kell. Ezt a minden időben és minden kultúrnap által gyakorolt vendégszeretet parancsolja. Ezenkívül behatóan meg kell ismertetni a gyermeket a városnak és környékének helyrajzi és egyéb viszonyaival és pedig nemcsak az iskolában, hanem a városban teendő sétákkal és a környék minden részébe irányuló kirándulásokkal is. Így a gyermekek nemcsak sokat tanulnak, hanem abban a helyzetben is lesznek, hogy idegeneknek kérdéseire a kívánt felvilágosításokat megadják.

Ezenkívül kikötővárosunk alkalmas hely volna arra, hogy itt egy szállodai, idegenforgalmi és ételmezt kiállítás rendezzenek, a melynek keretében az idegenforgalomból élő szállodai, vendéglői és egyéb alkalmazottak számára szakelőadások volna tartandók a szállodák berendezése, a szállodai szolgálat, a konyhaművészetek, a tálalás módja s az itallak kezelése felől.

Sok teendője volna városunkban egy idegenforgalmi és városépítési egyesületnek is s ezenkívül számos sportegyesületünk ha összeáll és a kiválóbbakból alakított kombinált csapatokat állít sikkra, igen szép sporttűnőpelekkel járulhatna hozzá idegenforgalmunk emeléséhez.

Első és egyedüli magyar étterem.

„MAGYAR VENDÉGLŐ”

Riva Szápáry, a Magyar-Horvát hajóstársaság irodája mellett.

Kizárólag magyar konyha.

KITÜNŐ VILLÁS REGGELI.

Közvetlen termelőktől - - - -

- - - beszerzett magyar borok.

Kőbányai márciusi és duplamalata sör.

Vendégszobák tengeri kilátással.

A magyarság egyedüli otthona.

Pontos kiszolgálás.

Mérsékelt árak.

VELENCE

HOTEL MODERNE MANIN

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett 120 szobával, lifttel, villanyvilágítással és fürdővel mérsékelt áron.

Gambirinus-étterem polgári árakkal

A Kőbányai Polgári Serfözde kiváló minőségű söreinek kimérése.

A Velencét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

— GRADO TENGERI FÜRDŐ —

Goldberger szálló és étterem

a fürdővel szemben tengeri kilátással.

Villanyvilágítás.

Kitünő bécsi és magyar konyha.

Goldberger vendéglője - Trieszt.

TRIEZST, Piazza della Borsa 7 I.

Értesítés

Tisztelettel értesitem a n. érd. közönséget, hogy Junius elsejétől kezdve új étkezési bérletet Abonement kezdek, első, második és harmadik minőségben 20—26 és 30 forintért. Elismert kitünő eredeti magyar ételeken kívül garantált minőségű magyar, dalmát és istriai borokat ajánlok.

Borpataki „SZAMÁRLÉ” savanyúvív hazánk legjobb borvizének egyedüli főraktára.

1 nagy üveg 16 kr. — 1 kis üveg 8 kr.

5 üveget hához is küldve.

1896. évi fehér bor Bakator 80 kr.

1904. „ „ „ asztali 60 „

Számos látogatást kér tisztelettel

HÖRVATH NAGY AM.

A „VIRÁGCOKOR” vendéglő tulajdonosa

Ürményi piac 2.

„De la Ville”

szálloda, kávéház és étterem.

FIUME, Deák-korzó.

Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

Tulajdonos

Szentgyörgyi Ferenc.

Az idegenforgalmi egyesület céljaihoz tartoznék természetesen a város gyűjteményeinek, régiségeinek és természeti kincseinek ápolása is és a lakosság érdeklődésének felkeltése ugyanezen irányban, minthogy a meglévőnek fenntartása és ápolása oly befektetési tőke, mely az idegenek idevonzása által bőséges kamatokat hoz.

Ha egy országban vagy városban az idegenforgalom emelését tűzik ki célul, akkor ebben ugyanazt az alapelvet kell szem előtt tartani, mint minden más üzletnél, mely fejlődni s terjeszkedni akar, t. i. a vevőkör megtartását s lehetőség szerint való szaporítását.

— **Automobil vonalak Isztriában.** Jeleztettük már, hogy az osztrák kormány támogatásával a nagyobb isztriai városok nemsokára automobil-vonalakkal lesznek egymással összekötve. Most úgy értesülünk, hogy az Abbázia—Fianona—Pisinoi, a Fianona—Polai és a Pisino—Parenzoi vonalakra az osztrák kormány már megadta az Osztrák Riviera részvénytársaságnak az engedélyt. Az állam évi 35.000 koronával támogatja e három vonalat, minek fejében a társaság automobiljai a postát is kötelesek szállítani. Pisino, Montona, és Pinguente között is mielőbb életbe akarják léptetni az automobil járatokat. Ezen vonal finanszírozását olyképpen tervezik, hogy Isztria tartomány és a vonal által érintett községek, a mennyiben az üzemi veszteség a törlesztéssel és a tőke kamatokat együtt a fenti 35.000 koronát föltülmulja, bizonyos feltételek mellett fedezik illetve garantálják a hiányt. Isztria tartomány eme feltételt már elfogadta, míg a községekkel a tárgyalások most folytak. A vonalak minden esetben még a folyó évben fognak üzembe jönni. A Trieszt és Abbázia illetve Fiume között tervezett automobil összeköttetés ügye ez idő szerint nem kecsegtet a megvalósulással. (Pedig éppen ez volna a legsürgösebb és a legjövődélmezőbb. — *Aszerk.*)

Távirat ◀ Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, június 17. A képviselőház mai ülésén *Jásth Gyula* elnököl. Elfogadták harmadszori olvasásban a tegnapi letárgyalt javaslatokat.

Következett a végrehajtási törvényjavaslat tárgyalása.

Wekerle Sándor miniszterelnök azonban kijelentette, hogy a javaslaton több módosítást kell eszközölni s éppen ezért tegyék vissza a bizottsághoz.

Nagy György ellenzi ezt.

Bozóky Árpád felszólalása után *Bakonyi Samu* visszautasítja a támadásokat és kéri a Házat, hogy a javaslatot utalják a bizottsághoz.

A Ház elfogadja a javaslatot.

Wekerle miniszterelnök válaszol ezután *Nagy Dezső*, *Nagy György* és *Bozóky Árpád* interpellációjára.

Maje Bozóky Árpád interpellál a kultuszminiszterhez a kunszentmártoni iskola elhanyagolt állapota ügyében.

Közben *Hoffmann Ottó* kivánságára megállapítják, hogy a Ház határozatképtelen.

Az elnök kijelenti, hogy a jövő üléstől kezdve katalógus-olvasás lesz.

Ezzel az ülés véget ért.

Az igazságügyminiszter a királynál.

BUDAPEST, jun. 17. Günther Antal igazságügyi miniszter ma délelőtt kihallgatáson jelent meg a királynál s folyó ügyekről tett jelentést s a miniszter még délután visszautazik Budapestre.

A végrehajtási törvény novellája.

BUDAPEST, jun. 17. A függetlenségi párt tegnap esti értekezletén többen követelték, hogy a végrehajtási törvényjavaslatba több módosítás vétessék fel. A kivánságot közölték az igazságügyi miniszterrel, aminek az lesz a folyománya, hogy a törvényjavaslat visszakerül a bizottsághoz.

Vasuti szerencsétlenség.

BUDAPEST, jun. 17. Halálos vasuti szerencsétlenség történt ma Budapest közelében. A bécsi személyvonat Kőbánya közelében három munkást elgázolt. Szigorú vizsgálatot indítottak.

A perzsi veszedelem.

BERLIN, jun. 17. A Tageblattnak jelentik Teheránból: A perzsa fővárosban még mindig nincs tisztázva a helyzet. A parlament és a mecsetekben egybesereglett embertömeget tegnap a sah parancsára szétkergették. A sah, aki a főváros közelében tartózkodik, tegnap egy üteg ágyút állíttatott fel Teherán irányában. A városban kezékek cirkálnak, akik a fegyveres emberektől elveszik a fegyverüket. A vidékre küldött táviratokat nem továbbítják.

Fölrobbant cigaretta.

BUDAPEST, jun. 17. Bodó Zsigmond iparos ma lakásán rugyujtott egy cigarettára, amely néhány pillanat múlva felrobbant. Bodó a robbanástól arcán súlyosan megsebesült. A vizsgálat megállapította hogy a cigarettában dinamit volt.

Az osztálysorsjáték huzása.

BUDAPEST, jun. 17. Az osztálysorsjáték mai huzásán a 20,000 koronát nyert a 81,506 számú sorsjegy, míg a 10,000 koronás nyeménnyel a 30,141 számú sorsjegy ütötte meg.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

F I U M E.

Különlegesség
FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik.

Első fumei magyar uri és női fodrász terem az Adria Palotában.

Külön női teremben hajmosás, fésülés, és mindennemű modern hajmunkák végeztetnek.

Az uri teremben pontos és jó kiszolgálás.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleink.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Nyomdai tanoncot

lehetőleg magyar családból felvesz A Tengerpart nyomdája.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

ZELENIKA (DALMÁCIA)

klimatikus gyógyhely és tengeri fürdő

a Bocche di Cattarói, montenegroi és albániai kirándulások természetes középpontja, vasuti végállomás és gyorshajó-állomás (Castelnuovo kikötőből fél órai gyalogut.)

szálloda 38 szobával, 2 villa s nagy park

családi viszonyok miatt szabad kézből eladó.

Bővebbet Zelenika fürdő üzletvezetőségénél.

LIDO-VELENCZE

Klimatikus gyógyhely és tengeri fürdő. — Nagy kinesiterapiai intézet. — A nagy fürdőházban kávéház és étterem tágas terrasszal a tengerre. — Naponta hangverseny.

Grand Hôtel des Bains

Grand Hôtel Lido

Hôtel Villa Regina

Julius 1-én megnyílik az új

Excelsior Palace Hotel

Dependanceok és villák:

Elena — Jolanda — Ortensia — Maria — Emma — Elisabetta parkkal, teniszpályákkal stb.

Nagy hangversenyek, színház és változatos szórakozások.

Cim: BAGNI LIDO - VENEZIA.

LIDO-VELENCZE

Maison d'Italie * Villa Monplaisir
Villa Thea * Villa Bellevue * Hotel Margherita

Elsőrendű házak modern kényelemmel berendezve.
Legjobb fekvésben a Lidón. Villanyvilágítás mindenütt.
Fürdők és zuhanyok. Telefon. Külön lakrészek családok-
doknak konyhával.

Tulajdonos
PONTELLO R.

Szobák 5 lirától feljebb. Teljes penzió 8 lirától feljebb.

ABBAZIA

BRISTOL

szálló, kávéház és étterem

Elsőrendű szálló 120 szobával a
füdő központjában. (a villamos vas-
sut megállóhelyén).

Lift, fürdőszobák, villanyvilágítás.

Mérsékelt szoba- és penzió-árak.

Kitünő magyar konyha.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.

Magyar személyzet.

Tulajdonos **Rudovits Vilmos.**

VELENCZE

BONVECCHIATI

szálló és étterem a Szt.
Márktér közelében.

Uj épület minden kívánt
kényelemmel.

Szobák 2 $\frac{1}{2}$ -3 lirától feljebb.

Teljes penzió 9 lira.

Az étteremben kitünő kony-
ha mérsékelt áron étlap
szerint.

Tulajdonosok:

Fratelli Scattola.

SPORT VENDÉGLŐ

Fiume, via Germania 2
a Jellacsics kaszárnya mellett.

Izletes magyar konyha. - Kitünő borok.
Kőbányai Polgári Sör.

WEISZ JENŐ vendéglős.

Dr. Križković Vladimir

fogorvosi műterme

FIUME.

Via del Porto I I. emelet

Specialista aranyfogak s koronák bete-
vésében. Fájdalom nélküli műtétek.

Rendelés d. e. 8-12

és d. u. 2-6 órákor.

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés

Via del Pozzo 2 — FIUME — Telefon száma 19.

Raktárak: Via delle Pile 4 és Scoglietto 2. sz.

ajánlják dusan felszerelt raktárakat hazai gyártmányu

Excelsior zománcedényekben

Berndorfi Krupp-féle nickel-edényekben

és mindenféle konyha- és háztartási cikkekben.

1.

VELENCZE

CAVALLETTO

szálloda és ÉTTERMEK
a Márktér közvetlen közelében
teljesen újjáalakítva.

Szobák 2 $\frac{1}{2}$ lirától, teljes
penzió 9 lirától feljebb.

Kitünő konyha, tiszta italok.

Vársaskoosi és megbízott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!

GŐZFÜTÉS! — FÜRDŐK!

Tulajdonosok:

Serantoni és Fratelli Scattola.

Első és legjobb hírnevű óraüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórák.

Genfi és Glashütte-féle

angol különlegességi

gyártmányok.

Venier Penzió és Vendéglő

Venice Szt. Márktér.

Szobák 2 lirától feljebb villanyvilágítással.
Éttermek kilátással a Szt. Márktérre.

— **Kitünő konyha minden órában.** —

Procuratie vecchie 105. s.

(a Quadri kávé mellett)

Tulajdonos

Marco Venier.

ABBAZIA-VOLOSCA

DENK PENZIÓ.

Legfinomabb családi otthon köz-
vetlenül a tenger partján, pormentes
tengeri kilátással, villanyvilágítással stb.
Hegyi forrású vízvezeték, fürdők a házban.
A vendéglőben kitünő konyha
s kifogástalan italok.

Prospektus kívánatra.

„NARODNI DOM“

Liburnia szálló és penzió

Voloszka Abbazia

Minden kényelemmel berendezett szobák
tengeri kilátással, villanyvilágítással stb.
Hegyi forrású vízvezeték, fürdők a házban.
A vendéglőben kitünő konyha
s kifogástalan italok.

STRIGA DRAGICA

magy. állami nyug. főerdész neje.

Grand Hotel Zehentner

elsőrangú szálló és penzió

ABBAZIA

szemben a mólóval.

52 szoba. Tengeri és édesvíz fürdők a
házban. Villamos világítás. Cukraszda.

Klubbhelyiség.

ELSO FIUMEI

RUKA - SANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).

Ruhát vasalásra és javításra át-
veszek. Olcsó havi előfizetés ellenében
rendben tartom az egész ruhakészletet. 30
éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szíves pártfogási kérés

H. Schönberg ferfiszabó.

VELENCZE - LIDO

PENSION CORNE D'OR

Egyetlen nemzetközi családi pen-
zió a Lidon, csendes fekvésben,
gyönyörű kerttel és tágas verandával.
Teljesen zanzari mentes.

Kitünő bécsi és magyar konyha

Teljes penzió 7-10 liráért.

Május, június és szeptember ha-
vában mérsékelt áruk valamint szo-
bák ellátás nélkül is.

Villamos vasuti és hajóösszeköttetés.

(A hajó kikötő helyétől mindjárt jobbfelé
menni).

SAVOY RESTAURANT

Ponte Goldoni — VELENCZE — San Marco.

Az előkelő idegenek

találkozó helye.

Luncheon és diner fix áron

és étlap szerint. —

Tulajdonos: **Leopold Alfréd.**

Hotel Meublé Jolanda

VELENZE,

Riva degli Schiavoni

a hozzátartozó Bavaria étteremmel. A
vaportok megállóhelye. Gyönyörű kilá-
tással. Tiszta kényelmes szobák. Olcsó
árak. Családok számára külön megállapo-
dások.

Tulajdonos

Inganni E.

Schlosser penzió

ABBAZIA

a Quitta tengeri fürdő fölött,
gyönyörű kilátással az egész
— Quarnerora. —

Minden kényelemmel berendezett
családi otthon 30 szobával.

Villanyvilágítás.

Uri lakások konyhával.

Olcsó szobák. Teljes penzió
7.— kor-tól felfelé.

Villamos vasuti összeköttetés
minden irányban.

